

Ágazati helyzetkép, aktualitások

**„GYSZT 30” szakmai nap
2023. május 12.**

**Czirbus Zoltán, GYSZT elnök,
NAK gyógynövény alosztály
vezető**

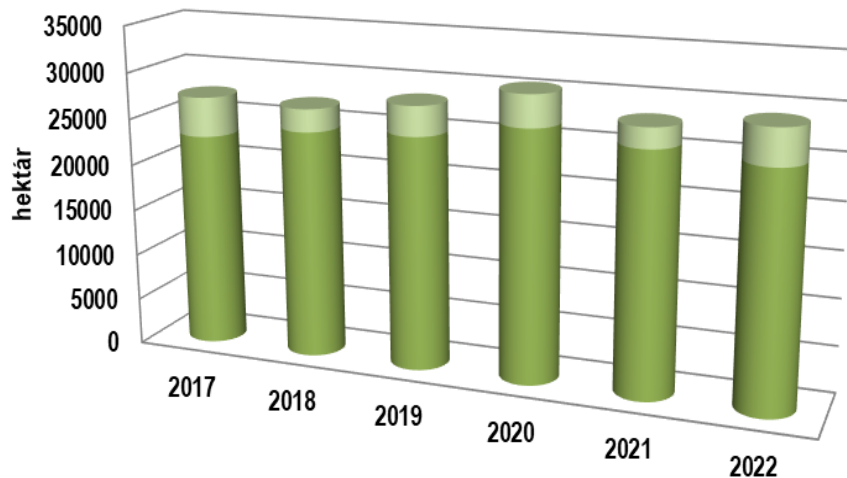
Gyógynövény ágazat helyzete

Az ellátási lánc 3 alapeleme Magyarországon megtalálható és mindhárom láb teljes önellátásra képes

> **elvileg nem szorulna az ország importra!**

1. láb: Árualap-előállítás:

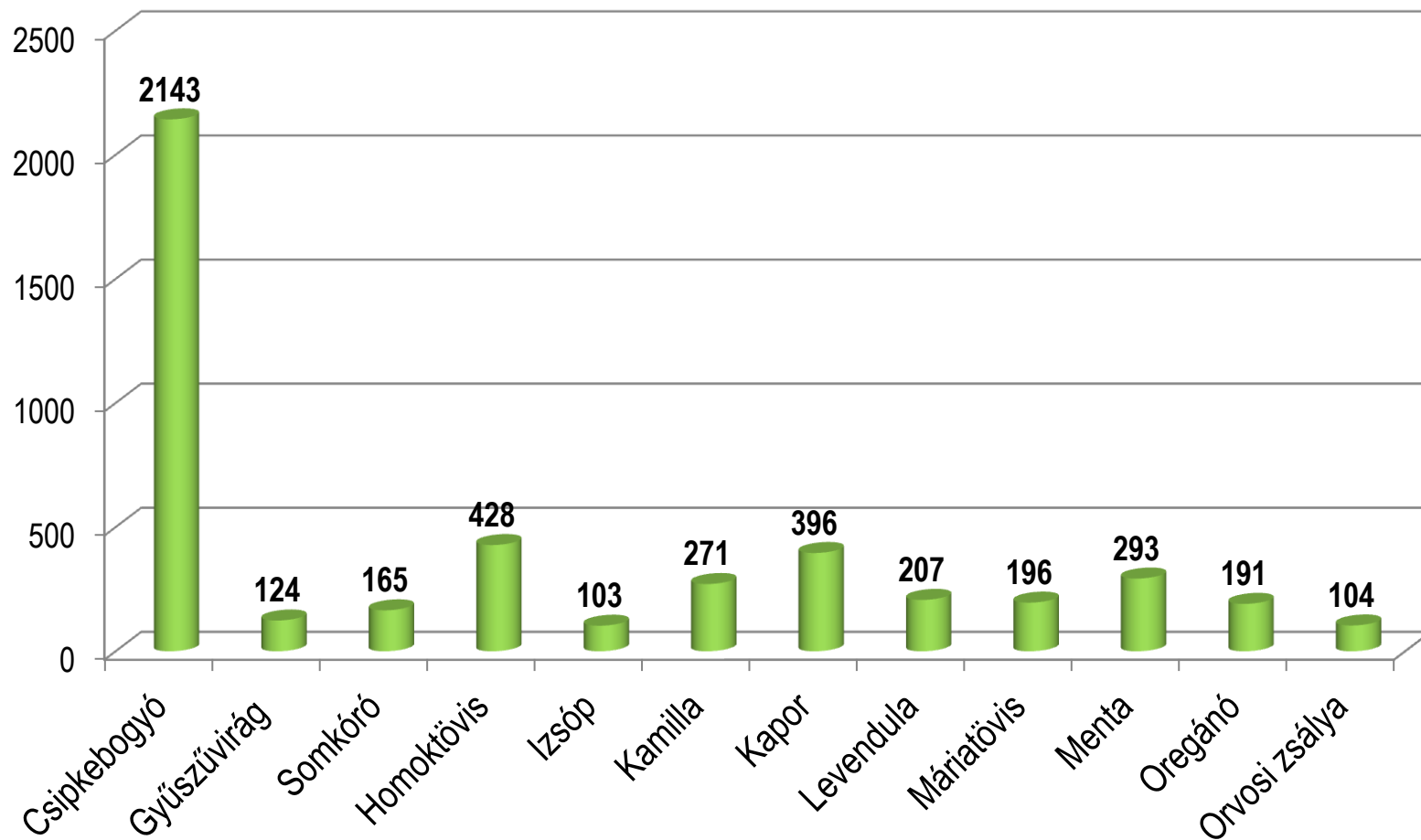
➤ **termelés –gyűjtés- elsődleges feldolgozás során létrejött növényi alapanyag, illóolaj**

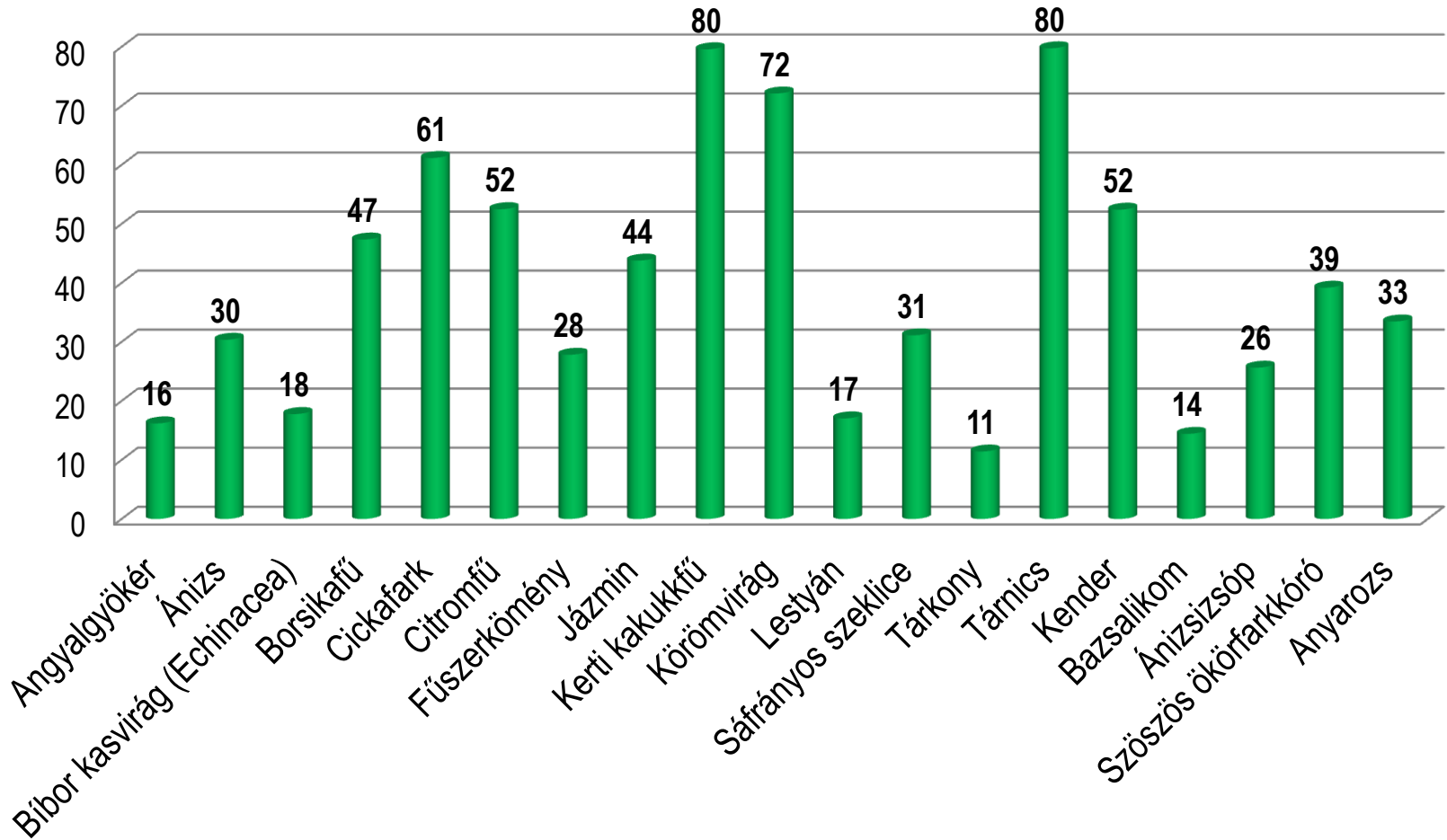
**Termesztett ipari és hagyományos gyógynövénykultúrák termőterülete 2017-2022.
Forrás: SAPS adatok**

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
■ Hagyományos gyógynövénykultúrák	4248	2454	3205	3436	2164	3852
■ Ipari gyógynövények	23033	24496	25003	26851	25782	25064
Összterület	27.281	26.950	28.209	30.287	27.946	28.916

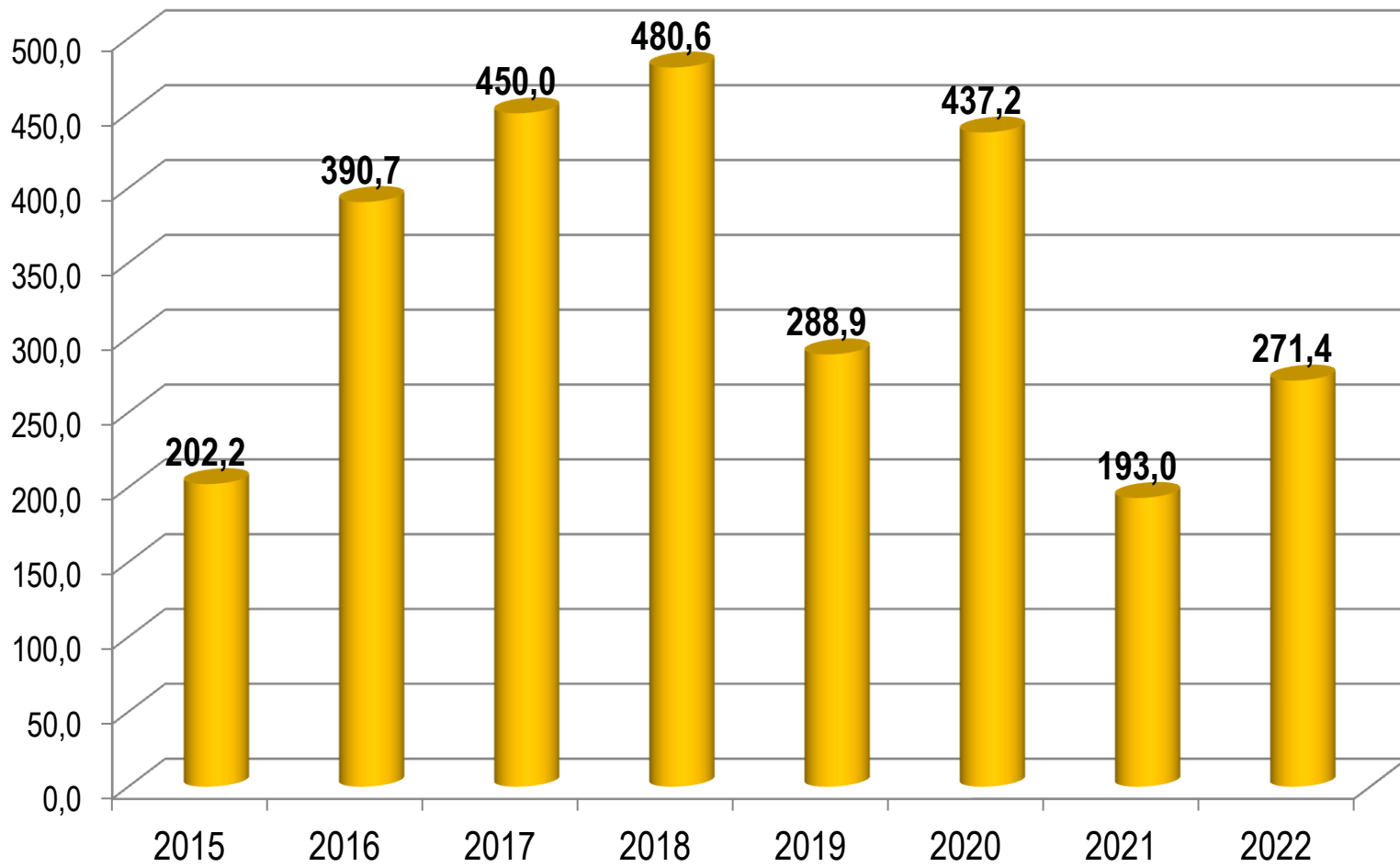
„Hagyományos” gyógynövények termőterülete (ha) 2022-ben - 100 ha feletti termőterületű fajok

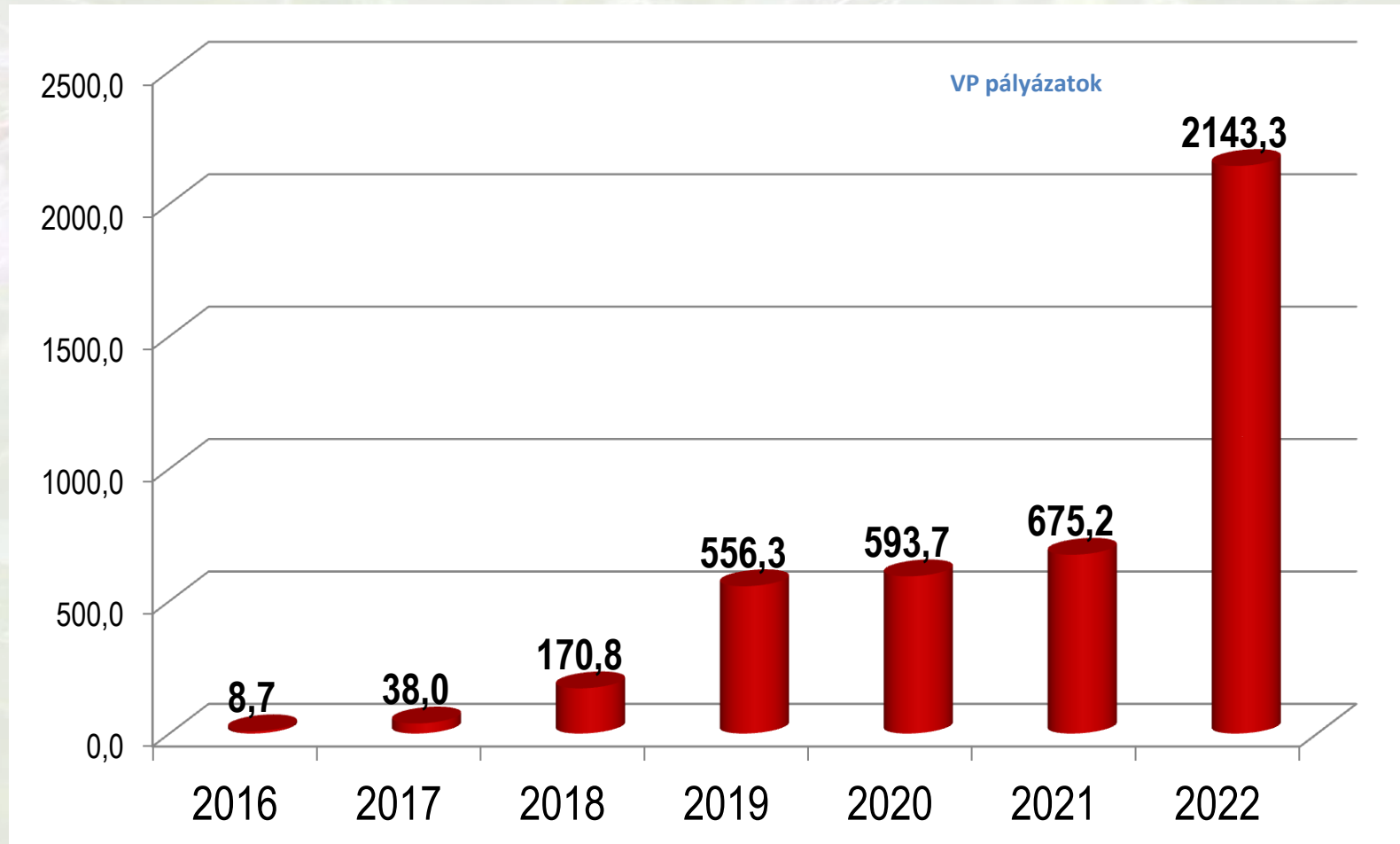
Gyógynövények termőterülete (ha) 2022-ben - 100 ha alatti termőterületű fajok

Kamilla termőterülete (ha) 2015-2022

Csipkebogyó termőterülete (ha) 2016-2022

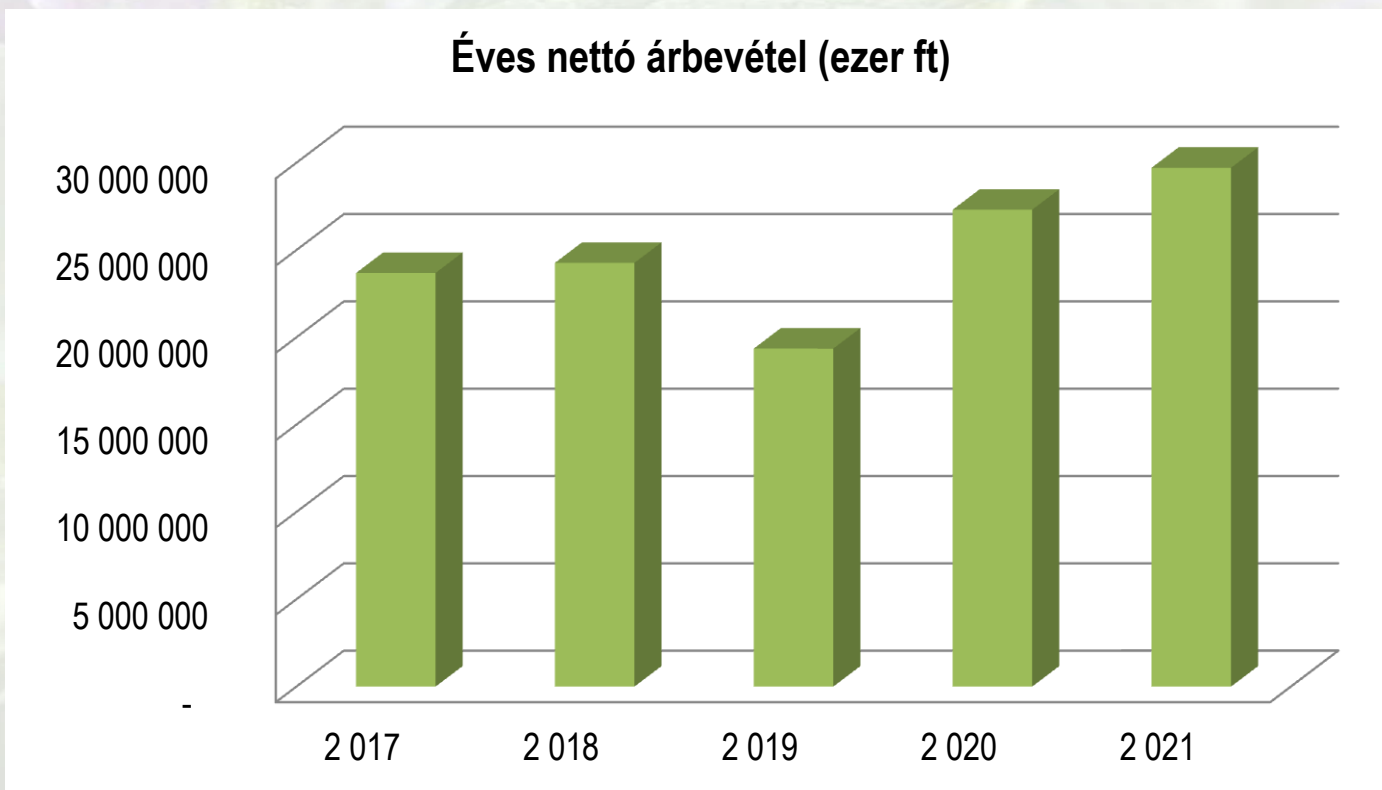

2. láb: Másodlagos és harmadlagos feldolgozás

- intermedier termékek, gyógynövény drogok, illóolajok-kivonatok
- gyógyteák, kozmetikumok, növényi gyógyszerek, étrend-kiegészítők

Gyógynövénytermesztéssel és feldolgozással foglalkozó cégek árbevételi adatai, 2017-2021.

Forrás: GYSZT adatok

3. láb: Teljes szektort lefedő kereskedelem:

- Nagykereskedelem, drogéria nagykereskedelem, gyógyszer-nagykereskedelem
- kiskereskedelem, élelmiszer –FMCG, 2200 gyógyszertár, biobolt –drogériák, helyi termék REL- gyógynövény
- 2022 Q4 időszakáig a szektor által kibocsátott termékek iránt **növekvő igény mutatkozott**
 - 2023. kiskereskedelmi forgalom növekedési dinamizmus megtorpanása!!!!
- gyógynövénygyűjtés és –termesztés, elsődleges feldolgozás termelési értéke: 15-17 Mrd forint
- elsődleges feldolgozás nettó árbevétele 20-29 Mrd forint
- gyógy-, aroma- és fűszernövényeket tartalmazó termékek összes piaci forgalma 60-70 Mrd forint /év

A teljes szektor (alapanyag-termelés, feldolgozás és kereskedelem) becsült nettó kibocsátása: 100-120 Mrd. Ft.

Gyógynövény ágazat problématerképe

•Energiaárak alakulása

- ❑ beszáradási arány: ami 4:1 - 8:1
- ❑ 1 kg növényi drog szárítás energiaszükséglet: 0,5-1m³/kg
- ❑ Post- harvest folyamatos villamosenergia igény:30 KW/100 kg drog

•Gabona és egyéb ipari növény árak alakulása

•Aszály, háború, inflációs környezet

—————→ Új keletű probléma,
gyors, de hosszútávú
megoldás: pályázatok,
kormányzati
beavatkozások,

Gyógynövény ágazat problématerképe „strukturális” problémák

2000-es évek óta jelen levő probléma, hosszútávú megoldást igényel

1. **Hazai piaci szereplők alacsony tőkeereje nem megfelelő méret - technológiai hatékonysága, elöregedő” szektor-generációváltás-szemléletváltás**
2. **az ágazat részproblémáinak megoldása több minisztérium feladatkörébe tartozik:**
 - **érintett államigazgatási szervek közötti szoros együttműködés**
 - **az ágazat kérdésköreinek speciális kezelése, eddig nem tudott megvalósulni!**
3. **Hazai vállalkozásokat előnytelen helyzetbe hozó jogszabályi környezet.**

2023. Évi munkatervek

Alapja: Magyarország átfogó Egészségipari Stratégiájáról és annak végrehajtásáról szóló **1517/2020. (VIII.14.) Korm. Határozat** Gyógynövény Ágazati Stratégia; ill. Gyógynövény ágazati fejlesztési koncepció 2022-2027

Gyógynövény ágazat problématerképe és a hozzájuk kapcsolódó javaslatok

Minőségi árualapok megteremtése 1. : A termesztés fejlesztése

Fajtaválaszték megteremtése

- **morfológia, beltartalom és produkciós szempont**
- **a hazai környezeti feltételekhez és technológiákhoz illeszkedő fajták**
- **későbbi fajtaelismerés, mielőbbi folyamatos szaporítóanyag biztosítás**
- **a vadon termő fajok termesztésbe vonásával kapcsolatos K+F pályázati lehetőségek megnyitása**

Termesztés technológiai fejlesztések

- **a növényvédelmi technológiák optimalizálása,**
- **agrotechnikai beruházások** célzott gyógynövény kiírással egybekötve
- **digitalizációs és robotizációs módszerek**
- **A meglévő öntözési lehetőségek jobb kihasználása**
- **a termelés és feldolgozás fejlesztése a GAP (Good Agricultural Practice) és a GMP (Good Manufacturing Practice) minőségbiztosítási rendszerek széles körű bevezetésével.**
- **a bio- és ökológiai termesztés, az integrált termék előállítás kidolgozása**

Gyógynövény ágazat problématerképe és a hozzájuk kapcsolódó javaslatok

- Minőségi árualapok megteremtése 2. – **Feldolgozás technikai- és technológiai feltételek biztosítása**
 - **komplex technikai és technológiai üzemfejlesztési projektek**
 - **pályázati és egyéb adminisztratív terhek csökkentése**
 - **a szárítási energia felhasználásával a hatékonyság növelése**
 - **az alternatív energiák szélesebb körű bevezetése, pályázati támogatása**
 - **post-harvest feldolgozási technológiák fejlesztése-> *termékminőséget garantáló, magas hozzáadott értéket képviselő késztermék előállítása***
 - **-a meglévő magyar KKV-k technológiai, minőségbiztosítási és minőségirányítási rendszereinek kiépítésének támogatása (új jogszabályi környezetnek való megfeleléssel)**

Gyógynövény ágazat problématerképe és a hozzájuk kapcsolódó javaslatok

Minőségi árualapok megteremtése 3. - Az alapanyagok és gyógynövény drogok minősítésének átfogó rendezése

- a minőségbiztosítási **folyamatok kiterjesztése** mind a gyűjtés, mind a termesztés, illetve a drogfeldolgozás folyamán.
- Gyógynövény **drogok minősítésének technikai-műszaki és jogszabályi feltételei**
- A drogminősítés **megfelelő minősítéssel rendelkező laboratóriumban** kell történjen, alkalmazkodva az európai harmonizáció folyamatához.
- A **meglévő** –egyetemi intézeti bázison is alapuló – **laboratóriumok fejlesztése és minősítése**, az **ipari igényeket kiszolgáló minőségvizsgálat**, laborhálózat kiépítése
- minőségügyi rendszer kiépítésének és **vizsgálatoknak a támogatása** pályázati rendszerben

Gyógynövény ágazat problématerképe és a hozzájuk kapcsolódó javaslatok

Probléma: 4. Iparági jogi szabályozás

12 db. Jogszabály, ami a gyógynövény iparágra közvetlenül vagy közvetve hat

Innovatív, piacképes készítmények hiánya, túlszabályozás

Javaslat: Az élelmiszerként felhasználható

gyógynövények, étrend-kiegészítők piacra jutására a vonatkozó rendeletek felülvizsgálata, illetve megalkotása, ajánlások jogszabályi szintre emelése. (Élelmiszerlánc törvény, AM Gyógytea rendelet, Élelmiszerkönyv gyógynövény cikkelyek, étrend-kiegészítő rendelet)

Gyógynövény ágazat problématerképe és a hozzájuk kapcsolódó javaslatok

Probléma: 5. Iparági jogi szabályozás:

Gyógyszerszintű szabályozás

Javaslat: Új jogalkotás, illetve a jogszabályi keretek alkalmazása

- a gyógyszer, gyógytermék, növényi gyógyszerek, hagyományos növényi gyógyszerek, FoNo fitoterápiás készítmények tárgykörben.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

